

Guía Docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Lingua e literatura castelán e a súa didáctica	Código	652G02017	
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Enríquez Martínez, Iván	Correo electrónico	ivan.enriquez@udc.es	
Profesorado	Enríquez Martínez, Iván	Correo electrónico	ivan.enriquez@udc.es	
Web	http://www.educacion.udc.es/			
Descrición xeral	1. Desenvolvemento das competencias en expresión oral, lectura e escritura en lingua castelá. Coñecemento e dominio de técnicas de expresión oral e escrita. 2. Características da aprendizaxe de linguas en contextos multilingües. 3. Desenvolvemento e avaliación de contidos curriculares de lingua castelá a través dos recursos didácticos axeitados. 4. Adquisición de formación literaria e de coñecementos básicos de Literatura Castelá. 5. Panorámica actual da Literatura Infantil e Xuvenil en lingua castelá. 6. Literatura e aprendizaxe lingüística. A utilización escolar dos diferentes xéneros literarios e doutros textos. A biblioteca na aula.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.
A44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil.
A45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura.
A46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma.
A47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.
A48	Fomentar a lectura e animar a escribir.
A49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes de outras linguas.
A50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
A51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira.
A52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes aos estudantes.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B8	Capacidade para elaborar discursos coherentes e organizados lxicamente.
B9	Capacidade para expoñer as ideas elaboradas, de forma oral e na escrita.
B10	Capacidade de expresión oral e escrita en varias linguas (a lo menos nunha lingua estranxeira).
B11	Capacidade de comprensión dos distintos códigos audiovisuais e multimedia e manexo das ferramentas informáticas.
B15	Capacidade para utilizar diversas fontes de información, seleccionar, analizar, sintetizar e extraer ideas importantes e xestionar a información.
B21	CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeneral, e se adoita encontrar a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B22	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo

B23	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B24	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B25	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil.	A44	B21 B22
Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura.	A45 A50	B23 B24 B25	
Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.	A43 A46 A47 A49	B9 B10 B11	C2
Fomentar a lectura e animar a escribir.	A48 A51		C3
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes aos estudantes.	A52		
Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.		B7	
Capacidade para elaborar discursos coherentes e organizados lxicamente.		B8	
Capacidade para utilizar diversas fontes de información, seleccionar, analizar, sintetizar e extraer ideas importantes e xestionar a información.		B15	
Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.			C1

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1. Didáctica da literatura.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Que é a literatura? 2. A literatura como feito artístico. 3. Paradigmas teóricos da educación literaria. A competencia literaria e as destrezas lingüísticas. 4. O currículo de Lengua e literatura castelá en Educación Primaria. 5. Breve panorama da LIX universal. 6. A LIX en lingua castelá.
Tema 2. Didáctica da literatura oral	<ol style="list-style-type: none"> 1. A literatura oral: características e historia. 2. A importancia da literatura oral en Educación Primaria. 3. Relacións entre lingua, literatura e territorio. A aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.

Tema 3. Didáctica da poesía e da composición literaria	<ol style="list-style-type: none"> 1. A poesía. 2. A poesía e o alumnado de Educación Primaria. 3. O cancionero infantil tradicional: características, xéneros, funcións e temas. 4. A escritura creativa e a didáctica da poesía nas aulas de Educación Primaria.
Tema 4. Didáctica da narración.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A narrativa. 2. Elementos da narración. 3. Xéneros narrativos. 4. O conto literario e o conto tradicional. 5. Apuntes sobre a historia do conto tradicional. 6. O conto tradicional na aula: Gianni Rodari e Vladimir Propp. 7. A escritura creativa e a didáctica da narración nas aulas de Educación Primaria. 8. O conto contado.
Tema 5. Didáctica do teatro	<ol style="list-style-type: none"> 1. Apuntes sobre a historia da arte escénica. 2. O texto dramático: texto literario e texto espectacular. 3. Elementos da ficción dramática. 4. O teatro escolar e a dramatización como recursos educativos.
Tema 6. Bibliotecas e animación á lectura.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A biblioteca escolar. 2. A biblioteca de aula. 3. Animación á lectura dende as bibliotecas escolares.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A43 A44 A45 A46 A47 A48 A49 A50 A52 B11 B15 B21 B23 B24 B25 C2 C3	10	0	10
Traballos tutelados	A44 A45 A47 A48 A51 A52 B7 B8 B9 B10 B15 B22 C1 C8	10	10	20
Presentación oral	A52 B7 B8 B15 C1	1	13	14
Proba obxectiva	A44 A45 A47 A52 B7 B8 B15 C1	3	85	88
Lecturas	A44 A45 A47 A48 B15	15	0	15
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Achegamento crítico a distintos textos que se proporán nas aulas
Traballos tutelados	Realización dun ou varios traballos relacionados tanto coa recepción e crítica textual como a recepción e comentario lingüístico-literario, así como, por outra parte, elaboración de unidades didácticas referidas a calquer aspecto dos tratados no programa docente
Presentación oral	Dado o futuro profesional do alumnado, cómpre realizar presentacións orais e relatorios sobre calquera texto e/ou aspecto anteriormente propostos.

Proba obxectiva	O alumnado contará cun exame en xuño con data marcada pola Xunta de Facultade. Se non superase o curso contará tamén coa oportunidade de xullo.
Lecturas	Os alumnos e alumnas deberán achegarse a un corpo bibliográfico previamente indicado nas aulas. Este será obxecto de diversos tratamentos críticos e discusións no espazo da aula.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais Traballos tutelados Presentación oral Proba obxectiva Lecturas	A atención personalizada ao alumnado consistirá na selección bibliográfica, na dirección dos traballos titorizados e na súa corrección. Así mesmo, a profesora estará dispoñible no horario de titorías sinalado.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A44 A45 A47 A48 A51 A52 B7 B8 B9 B10 B15 B22 C1 C8	Ao longo do curso os alumnos e alumnas deberán realizar un traballo en grupo.	30
Presentación oral	A52 B7 B8 B15 C1	Debido á realidade profesional que lles agarda aos alumnos e alumnas, daranse moita importancia tanto ás intervencións na aula como ás presentacións orais (que formarán sempre unha parte esencial dos traballos titorizados).	10
Proba obxectiva	A44 A45 A47 A52 B7 B8 B15 C1	Haberá unha proba en xuño coa que se avaliarán os obxectivos acadados polo alumnado durante o curso.	60

Observacións avaliación

Os alumnos e alumnas presenciais (é dicir, aqueles que asistan a un 80% das clases), para superar a materia na oportunidade de xuño, deberán obter unha puntuación mínima de 5 puntos sobre 10 tanto no traballo tutelado como na proba obxectiva. Cunha nota inferior en calquera das dúas partes non superarán a materia e deberán presentarse á oportunidade de xullo para ser avaliados da parte que non superaran na convocatoria anterior.

Os alumnos non presenciais (aqueles que falten a máis dun 20% das clases) serán avaliados na oportunidade de xuño soamente mediante a proba obxectiva. Esta podera ser, en algúns aspectos, diferente á que realizarán os alumnos e alumnas presenciais.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Pelegrín, A. (1996). La flor de la maravilla. Juegos, recreos, retahílas.. Madrid: Fundación. Germán Sánchez Ruipérez - García Carcedo, P. (2011). Educación Literaria y Escritura Creativa. Granada: GEU - Ortiz, E. (2009). Contar con los cuentos. Guadalajara: Palabras del candil - Motos, T. (1996). Juegos creativos de lenguaje. Santiago de Compostela: Universiade de Santiago de Compostela - Prado Díez, D. (1996). Técnicas creativas y lenguaje total . Santiago de Compostela: Universiade de Santiago de Compostela - Atero Burgos, V. (2010). Retahílas y canciones infantiles. Patrimonio oral de la provincia de Cádiz. Cádiz: Universidad de Cádiz - Moreno, V. (1998). Va de poesía. Navarra: Pamilela - Moreno, Víctor (1996). Escritura imaginativa. Abecedario de la escritura. Santiago de Compostela: Universiade de Santiago de Compostela - Tejerina Lobo. (). Algunas consideraciones pedagógicas sobre la poesía. http://www.biblioteca.org.ar/libros/132273.pdf - Besora, R. (1992). Aproximación a la poesía a través del juego. Papeles de literatura infantil, núm. 15, pp. 3-12 - Badia, D. & Vilà, M. (2000). Juegos de expresión oral y escrita. Barcelona: Graó - Morilla, L. e Hohan, S. A. (1999). Hacer escribir a los niños. La metodología del taller de escritura y consignas prácticas para incentivar el mundo creativo y novelesco de los niños. Barcelona: Grafein - Rodari, G. (2004). Juegos de fantasía. Zaragoza: Edelvives - Díaz Plaja, Ana; G. Bordóns (2006). Enseñar literatura en secundaria La formación de lectores críticos, motivados y cultos. Barcelona: Graó - Anderson Imbert, E. (1996). Teoría y técnica del cuento. Barcelona: Ariel - Cone Bryant, S. (1999). El arte de contar cuentos. Barcelona: Bibliaria - Couto Palmeiro, V; Lamapereira, e Vieites, M. (1992). Práctica teatral na escola. Vigo: Ir Indo - Fortún, E. (2003). El arte de contar cuentos a los niños. Sevilla: Espuela de Plata - Pelegrín, A. (1996). La flor de la maravilla. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez - Rodari, G. (1991). Gramática de la fantasía. Introducción al arte de contar historias. Barcelona: Aliorna - Sobrino Freire, I. (2012). O Obradoiro de contacontos na titulación de Educación Infantil. Didáctica de la Lengua y la Literatura: experiencias de innovación docente en la universidad. Barcelona: Universidad de Barcelona - Noia Campos, C. (2002). Contos galegos de tradición oral. Vigo : NigraTrea - Cerrillo, P. (2013). Canon Literario, Canon escolar, canon oculto. Cuaderns de Filologia. Estudis literaris, XVIII. pp. 17-13 - Lluch, G. et alii. (2010). Las lecturas de los jóvenes. Barcelona: Anthropos - Machado, A. Mª. (2002). Lectura, escuela y creación literaria. Salamanca: Anaya - Zipes, J. (2012). El irresistible cuento de hadas. Buenos Aires: Fondo de cultura económica - Zumthor, P. (1991). Introducción a la poesía oral. Madrid: Taurus - Garralón, A. (2005). Historia portátil de la literatura infantil. Salamanca: Anaya - Colomer, T. (2010). Introducción a la literatura infantil y juvenil actual. Madrid: Síntesis - Colomer, T. (2010). La evolución de la literatura infantil y juvenil en España. Ibby - García Padrino, J. (1992). Libros y literatura para niños en la España contemporánea. Revista interuniversitaria de formación del profesorado, 18, pp 302-3013.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Literatura infantil e xuvenil e a súa didáctica/652G02029

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Teoría da educación/652G02001
Socioloxía da educación/652G02004

Materias que continúan o temario

Lingua castelán e a súa didáctica/652G02010
Literatura infantil e xuvenil e a súa didáctica/652G02029

Observacións

A asistencia regular ás aulas dará ao alumno ou alumna o dereito de realizar os traballos titorizados. Se o alumno ou alumna non cumpre con este requisito de asistencia (é dicir, falta máis dun 20% das horas) será avaliado unicamente mediante a proba obxectiva fixada en xuño pola xunta de facultade. En ningún caso se permitirá o plaxio. De ser detectado en calquera traballo, exame ou outro documento entregado á profesora, este será avaliado directamente cun 0 (nunha escala do 0 ao 10).

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías